

Această publicație este realizată în cadrul proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”, implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în colaborare cu Parteneriat pentru Transparență (SUA).

Buletinul informativ a fost elaborat cu asistența financiară a Parteneriatului pentru Transparență (SUA). Conținutul este responsabilitatea exclusivă a IDIS „Viitorul” și nu reflectă sub nicio formă punctele de vedere ale IDIS „Viitorul” și ale Parteneriatului pentru Transparență.

ACHIZIȚIILE PUBLICE IN VIZOR

BULETIN INFORMATIV

Nr. 13 (Noiembrie 2024)

DIN CUPRINS

- 2** | WEB
O platformă online dedicată achizițiilor publice din Moldova, creată la inițiativa IDIS „Viitorul”
- 5** | LEGISLAȚIE
Parlamentul a votat pentru mai puțină transparență în utilizarea banilor publici
- 6** | INTEGRARE EUROPEANĂ
Republica Moldova a semnat Acordul privind achizițiile publice comune al UE în domeniul sănătății și „va beneficia de acces rapid, echitabil și mai ieftin la medicamente și echipamente”
- 7** | STATISTICĂ
În primul semestru din 2024, Autoritățile contractante au realizat cu 11,56% mai puține achiziții publice față de semestrul întâi al anului 2023
- 11** | ANALIZĂ
Circa 13 milioane de lei pentru semafoare inteligente la nodul rutier pe str. Ismail
- 14** | MONITORIZARE
Achiziții suspecte: cum DETS Centru împarte milioane între firmele alese

EDITORIAL

ALA REVENCO: SUME TOT MAI MARI DE BANI PUBLICI SUNT UTILIZATE ÎN CONDIȚII DE LIPSĂ DE CONCURENȚĂ ȘI CU O TRANSPARENȚĂ FOARTE REDUSĂ

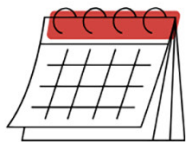
Asociația Obștească „Părinți Solidari” a monitorizat achizițiile publice de valoare mică efectuate de către șase Direcții de educație din municipiul Chișinău, în perioada 1 iulie 2023 – 30 iunie 2024, la un an de la intrarea în vigoare a unui nou regulament prin HG nr. 870/2022. Datele obținute scot la iveală, într-un raport, multiple riscuri și practici abuzive în cadrul procesului de achiziție publică, care creează un climat favorabil corupției și gestionării defectuoase a banilor publici.

Ala Revenco, directoare executivă la A.O. „Părinți Solidari”, la [sedința Nr. 3 a Platformei Naționale pentru Achiziții Publice](#), din 26 septembrie, 2024, dedicată subiectului achizițiilor publice de valoare mică (AVM), a manifestat îngrijorare referitor la faptul că sume tot mai mari de bani publici sunt utilizate în condiții de lipsă de concurență și cu o transparență foarte redusă. „Amplourea și valoarea achizițiilor de valoare mică a crescut în timp, dar nu și atenția față de modul în care se desfășoară acestea. Atunci când pragurile achizițiilor de valoare mică erau de până la 80 de mii de lei pentru bunuri și servicii și de până la 100 de mii de lei pentru lucrări, situația a fost mai puțin dificilă. Acum, când avem praguri majorate considerabil, 300 de mii de lei pentru bunuri și servicii și 375 de mii de lei pentru lucrări, și ambele tipuri de proceduri pot fi realizate prin facturi de plată sau contracte directe, sunt necesare o mai mare atenție, reglementări mai serioase și o monitorizare mai strictă”, a spus Ala Revenco. [CONTINUARE LA PAG. 18](#) >>>>

O PLATFORMĂ ONLINE DEDICATĂ ACHIZIȚIILOR PUBLICE DIN MOLDOVA, CREATĂ LA INIȚIATIVA IDIS „VIITORUL”

Noutăți Resurse Coaliția de monitorizare PNAP Achiziții publice durabile Despre About f y t r

Calendarul achizițiilor publice

Studii, rapoarte

Instrumente de monitorizare

Monitori în achiziții

Întrebă un expert

» La inițiativa Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul, a fost creată [Pulsachizitii.md](https://pulsachizitii.md), o platformă online dedicată achizițiilor publice din Republica Moldova, în cadrul proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”, implementat în colaborare cu Parteneriatul pentru Transparență din SUA (Partnership for Transparency – PTF).

Pagina web are 5 rubrici separate pe domenii:

- 1 **NOUȚĂȚI**, unde sunt plasate cele mai relevante informații din domeniul achizițiilor publice;
- 2 **RESURSE**, care include analize, studii, ghiduri, rapoarte, infografice, buletine informative. La fel, se includ cele mai importante acte legislative și normative din domeniul achizițiilor publice, dar și cele mai importante instituții publice abilitate;
- 3 **RUBRICA COALIȚIA DE MONITORIZARE** este despre activitatea Coaliției de Monitorizare a Achizițiilor Publice, o platforma de comunicare a experților, monitorilor și persoanelor care împărtășesc viziuni în acest domeniu, lansată, la fel, în cadrul proiectului dat;
- 4 **RUBRICA PNAP** – denumită Platforma Națională pentru Achiziții Publice și lansată

în cadrul aceluiași proiect, este despre activitatea mecanismului permanent de comunicare și dialog dintre toți actorii din sectorul achizițiilor publice – autorități responsabile de politici, control, reglementare, autorități/entități contractante, organizații neguvernamentale și operatori economici;

- 5 **ACHIZIȚII PUBLICE DURABILE** – o rubrică care cuprinde studii, rapoarte, ghiduri, buletine informativ și infografice, care reflectă situația din domeniul achizițiilor publice durabile.

Pe pagina web se mai găsesc calendarul achizițiilor publice, unde sunt publicate evenimentele din domeniu, precum și instrumentele de monitorizare a achizițiilor publice actualmente existente.

Sursa: pulsachizitii.md

MEMBRII PNAP AU PUS ÎN DISCUȚIE, LA A TREIA ȘEDINȚĂ, SITUAȚIA ACHIZIȚIILOR PUBLICE DE VALOARE MICĂ LA UN AN DE LA INTRAREA ÎN VIGOARE A UNUI NOU REGULAMENT

» Membrii Platformei Naționale pentru Achiziții Publice (PNAP) s-au întrunit, joi, 26 septembrie, 2024, în cea de-a treia ședință de lucru, dedicată subiectului achizițiilor publice de valoare mică (AVM) la un an de la adoptarea noului regulament prin HG nr. 870/2022. În cadrul ședinței, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” și A.O. „Părinți Solidari” au prezentat unele rezultate recente ale activităților de monitorizare referitoare la AVM. Membrii PNAP au prezentat experiența autorităților/entităților pe care le reprezintă și au făcut propuneri pentru redresarea dificultăților privind realizarea și raportarea AVM-urilor.

CAROLINA UNGUREANU, vicedirectoare la IDIS „Viitorul”, a spus în debutul ședinței că este important ca fiecare dintre noi să poată vedea transparența și eficiența utilizării banilor publici, amintind de sinteza analitică

a rezultatelor de audit aferente domeniului achizițiilor publice în perioada 2020–2021, în care [Curtea de Conturi a Republicii Moldova](#) a estimat că achizițiile publice de mică valoare erau de circa 9 miliarde de lei, o sumă aproape egală de nivelul achizițiilor deschise (cererilor

ofertelor de preț, licitații publice etc.). „Ținând cont de faptul că în prezent avem un nou regulament, cu alte praguri care au crescut cu circa 50%, respectiv, am puteam deduce că și valoarea achizițiilor de valoare mică a crescut corespunzător. Nu sunt informații, nici la Agenția Achiziții Publice, nici la Ministerul Finanțelor, despre valoare a achizițiilor publice de valoare mică la un an de la implementare. Este important să aflăm care este situația la un an de la intrarea în vigoare a noului regulament privind achizițiile de valoare mică. Vrem să vedem principalele probleme, curențe și ce recomandări am putea face pentru a redresa anumite aspecte”, a declarat Carolina Ungureanu.

ALA REVENCO, directoare executivă la A.O. „Părinți Solidari”, la fel, a făcut referire la raportul Curții de Conturi, potrivit căruia în 2020, față de 2019, AVM-urile au crescut cu 1,5 miliarde de lei.

Majoritatea AVM-urilor nu s-au desfășurat prin Mtender, iar o parte dintre

autorități nici nu le-au raportat la Agenția Achiziții Publice (AAP). „Amplourea și valoarea achizițiilor de valoare mică a crescut în timp, dar nu și atenția față de modul în care să se desfășoare acestea. Atunci când pragurile achizițiilor de valoare mică era de până la 80 de mii de lei pentru bunuri și servicii și de până la 100 de mii de lei pentru lucrări, era mai bună atitudinea. Acum, când avem praguri considerabile, 300 de mii de lei pentru bunuri și servicii și 375 de mii de lei pentru lucrări, ambele proceduri pot fi realizate prin facturi de plată sau contracte directe, trebuie o mai mare atenție, reglementări mai serioase și mai stricte”, a spus Ala Revenco.

SILVIU PLOPA, expert stagiar la IDIS „Viitorul”, a prezentat un studiu de caz care a analizat situația, problemele și tendințele referitoare la modul în care au desfășurat achizițiile prin contractare directă unele

autorități contractante. Eșantionul a cuprins 23 de autorități centrale și locale, selectate din toate regiunile țării (câte 6 autorități publice locale de nivelul I și II din fiecare regiune – Nord, Sud și Centru, 1 minister și 4 agenții de la nivel central). În perioada 1 iulie 2023 – 30 iunie 2024, cele 23 de autorități contractante au raportat un număr de 3557 de achiziții directe în sumă de 80,22 de milioane de lei. Potrivit lui Silviu Plopa, în pofida faptului că noul regulament privind AVM-urile a avut ca scop transparentizarea achizițiilor directe, totuși, s-a constatat lipsa datelor privind contractele atribuite direct. Deși autoritățile contractante sunt obligate să prezinte trimestrial, până la data de 15 a lunii următoare, în SIA „RSAP”, informația cu privire la AVM-uri, în multe cazuri acest lucru nu s-a întâmplat. Unele autorități nu au raportat în MTender nici o achiziție prin contractare directă, ceea ce este o încălcare a prevederilor legale. Or, este improbabil ca o autoritate publică, oricât de mică nu ar fi, să nu aibă nici o achiziție de valoare mică prin contractare directă în valoare

de până la 150 de mii de lei la bunuri și servicii sau de până la 200 de mii de lei la lucrări.

DIANA ENACHI, coordonator monitorizare achiziții publice la IDIS „Viitorul”, a menționat că analizele prezentate sunt diferite, realizate pe eșantioane diferite, pe niveluri diferite, însă au constatări și concluzii

similare, ceea ce denotă că problemele persistă și cel mai probabil acestea sunt caracteristice și altor autorități. Potrivit expertei, lipsa datelor calitative privind achizițiile de valoare mică nu este o problemă doar pentru monitori, dar și pentru autorități care trebuie să elaboreze politici bazate pe evidențe.

GHEORGHE MOVILEANU, directorul AAP, a declarat la rândul său că instituția pe care o reprezintă este foarte interesată să fie parte a acestei platforme. În opinia sa, banii publici trebuie utilizați rațional, iar acest lucru trebuie să-l

conștientizeze fiecare autoritate contractantă în parte. El a îndemnat autoritățile să-și finanțeze doar necesitățile stringente. „Poziția mea este că este foarte necesară certificarea actorilor terți ca specialiști în domeniul achizițiilor publice. Aceasta este foarte important pentru a lărgi orizontul celor care pot contribui la dezvoltarea acestui sistem. Nu văd rostul să certificăm specialiști doar din interiorul autorităților contractante, care oricum beneficiază de servicii de pregătire din partea noastră. Tindem să preluăm în acest sens experiența Austriei sau a Croației, unde mergem pentru schimb de experiență în viitorul apropiat”, a declarat Gheorghe Movileanu.

Comunicatul în întregime este pe pulsachizitii.md

PARLAMENTUL A VOTAT PENTRU MAI PUȚINĂ TRANSPARENȚĂ ÎN UTILIZAREA BANILOR PUBLICI

» La ședința plenară din 4 iulie curent, 56 de deputații au votat, în a doua lectură, pentru mai puțină transparență în utilizarea banilor publici. Procedurile ce vor fi aplicate pentru achizițiile publice în proiectele, unde cel puțin 50% din resurse financiare provin de la organizațiile și instituțiile financiare internaționale, vor fi decise de către părți, nefiind obligatorie respectarea Legii privind achizițiile publice.

În a doua lectură deputații au adoptat [modificările](#) la art. 3 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice. Astfel, la redacția existentă a fost adăugat alineatul 5/1 care prevede următoarele: „*Prin derogare de la alin. (5) în cazul contractelor de achiziții publice sau concursurilor de soluții cofinanțate în cea mai mare parte de o organizație internațională sau institute financiară internațională, parole convin asupra procedurilor de achiziții aplicabile.*”

În condițiile în care art. 5 din *Legea 131/2015 privind achizițiile publice* deja stabilește o serie de excepții, când prevederile acestei legi nu se aplică. Unul dintre aceste cazuri sunt proiectele implementate conform procedurilor specifice ale unei organizații internaționale, care oferă granturi sau împrumuturi autorităților publice din Republica Moldova. Aici atribuim achizițiile realizate din împrumuturile contractate de la instituții financiare internaționale, cum ar fi BaM, BERD, BEI etc., care nu se realizează conform Legii 131/2015 privind achizițiile publice și care nu se publică în sistemul MTender, tot procesul fiind departe de ochii cetățenilor în beneficiul cărora se implementează aceste proiecte.

Noul proiect adoptat în Parlamentul Republicii Moldova, pe data de 4 iulie 2024, vine să lărgescă marja de aplicabilitate a procedurilor instituțiilor financiare internaționale, chiar și în proiectele care nu sunt finanțate în totalitate din sursele financiare puse la dispoziție de aceste instituții financiare.

Cu alte cuvinte, dacă un proiect de infrastructură va fi executat în proporție de 49% din resurse bugetare și de 51% din surse puse la dispoziție de o instituție financiară internațională, părțile vor avea posibilitatea de a alege procedura după care se vor desfășura achizițiile publice. Astfel, cetățeanul nu va putea cunoaște cum s-au cheltuit nici măcar banii alocați de la bugetul de stat, nici de banii puși la dispoziție de instituțiile financiare internaționale, pentru că informațiile devin confidențiale pentru cetățeni și societatea civilă.

Sursa: [Agenția pentru Guvernare
Eficientă și Responsabilă](#)

REPUBLICA MOLDOVA A SEMNAT ACORDUL PRIVIND ACHIZIȚIILE PUBLICE COMUNE AL UE ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI „VA BENEFICIA DE ACCES RAPID, ECHITABIL ȘI MAI IEFTIN LA MEDICAMENTE ȘI ECHIPAMENTE”

» Republica Moldova a semnat Acordul de Achiziții Comune cu Uniunea Europeană. Astfel, țara va beneficia de un acces sporit la medicamente și echipamente medicale din UE. Documentul a fost semnat de ministra Sănătății, Ala Nemerenco, și de comisarul european pentru Sănătate și Siguranță Alimentară, Stella Kyriakides.

Ministra Sănătății, Ala Nemerenco, a subliniat că Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la UE 2024-2027, aprobat de guvern anul trecut, joacă un rol esențial în prioritizarea armonizării legislative și politice. Pentru Ministerul Sănătății, planul include peste 70 de acțiuni specifice. Ministra a mai adăugat că ministerul are deja planuri stabilite și pentru anii următori.

„Cele mai importante acțiuni sunt: să modernizăm serviciile de reabilitare din Republica Moldova, să continuăm investiții în furnizarea de echipamente și materiale medicale, să ținem sub control sănătatea refugiaților și migranților, care rămâne una dintre cele mai presante provocări pentru sistemul național de sănătate”, a subliniat ministra într-o conferința de presă.

Ministra Sănătății a enumerat domeniile în care Republica Moldova s-a aliniat destul de bine la legislația europeană în ultimii ani, menționând câteva arii în care țara este puternică, precum și domeniile care sunt mai complicate.

„Domenii în care suntem destul de puternici sunt: controlul tutunului, bolile transmisibile, regulamentele sanitare legate de siguranța

produselor. Domenii în care am atins un nivel mediu și avem a lucra foarte mult încă pentru a le ajusta la standardele UE, acestea sunt reglementări privind produse farmaceutice și dispozitive medicale, substanțe de origine umană, și ne referim la transfuzia de sânge și transplantul de organe.”

Ala Nemerenco a menționat că domeniile complicate pentru Republica Moldova sunt asistența medicală transfrontalieră și implementarea cardului european de asigurări sociale în sănătate, care va trebui să funcționeze și pentru pacienții moldoveni odată ce țara va deveni membră a UE.

Comisarul European pentru Sănătate și Siguranță Alimentară, Stella Kyriakides, a felicitat cetățenii Republicii Moldova pentru demararea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană și a declarat că: „Acordul de achiziții comune cu UE va deveni un instrument important și util, permițând Republicii Moldova să răspundă mai eficient la crizele de sănătate. Semnând acest acord, Moldova va beneficia de acces rapid, echitabil și mai ieftin la medicamente și echipamente”.

image: Freepik.com

ÎN PRIMUL SEMESTRU DIN 2024, AUTORITĂȚILE CONTRACTANTE AU REALIZAT CU 11,56% MAI PUȚINE ACHIZIȚII PUBLICE FAȚĂ DE SEMENSTRUL ÎNTÂI AL ANULUI 2023

» Agenția Achiziții Publice, analizând informația privind numărul total al contractelor încheiate în rezultatul tuturor procedurilor de achiziție publică, a constatat că, în perioada semestrului I al anului 2024, de către autoritățile contractante au fost realizate proceduri de achiziții publice în valoare totală de 5 975 238 717,70 lei. Suma este cu 781 092 298,68 lei mai mică față de perioada similară a anului 2023. Este vorba de o scădere de 11,56 % a achizițiilor publice desfășurate, potrivit unui [Raport privind activitatea în domeniul achizițiilor publice desfășurată în perioada semestrului I al anului 2024](#), realizat de către Agenția Achiziții Publice.

Potrivit raportului, în perioada semestrului I al anului 2024, în rezultatul procedurilor de achiziții publice, de către autoritățile contractante au fost încheiate 14 400 de contracte și acorduri adiționale, ceea ce a fost cu 2 201 mai puține decât în perioada similară a anului 2023.

Semestrul I 2024

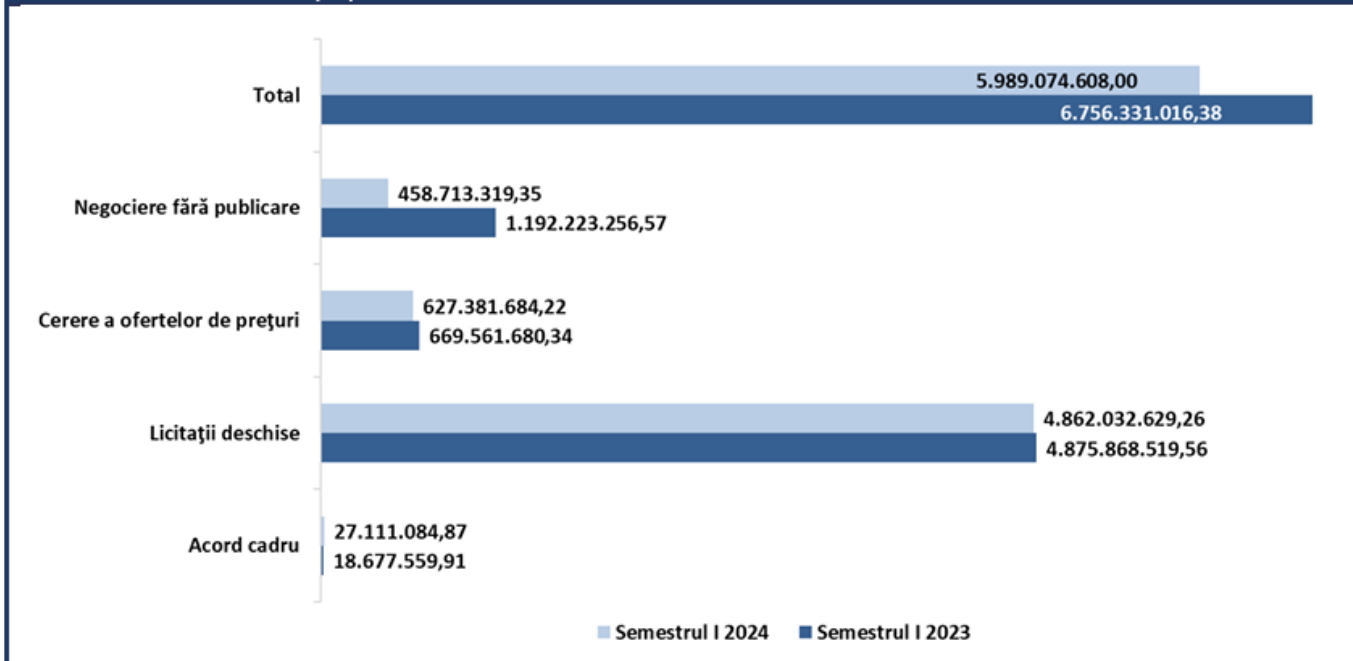
- 3 322 proceduri
- 14 400 contracte
- 5.975.238.717,70 lei

Semestrul I 2023

- 3 328 proceduri
- 16 601 contracte
- 6.756.331.016,38 lei

Același raport spune că s-a înregistrat o scădere de 11,56% a numărului de proceduri și a volumului general al achizițiilor publice realizate în semestrul I al anului 2024.

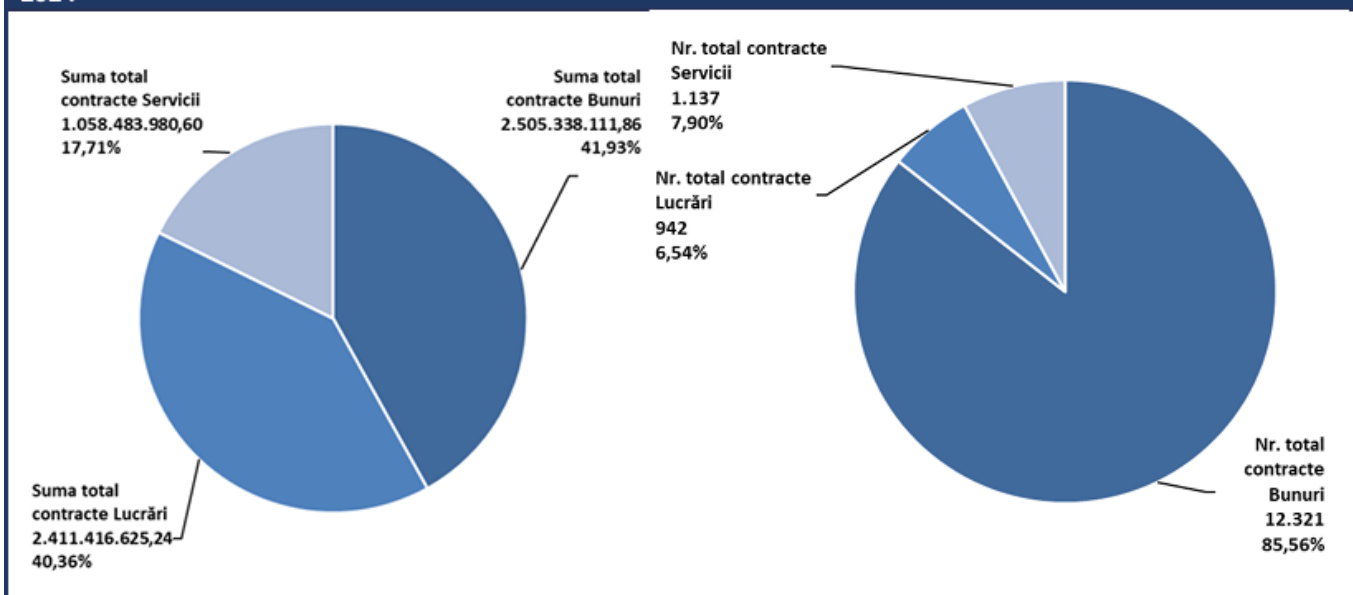
Repartizarea achizițiilor publice după tipul de procedură în perioada semestrului I al anului 2024 comparativ cu semestrul I al anului 2023 (lei)

Analizând informația privind repartizarea achizițiilor publice după tipul obiectului de achiziție achiziționate de către autoritățile contractante în semestrul I al anului 2024, au fost procurate:

Bunuri	Lucrări	Servicii
<ul style="list-style-type: none"> • 12 321 contracte • 2.505.338.111,86 lei • 41,93 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 942 contracte • 2.411.416.625,24 lei • 40,36 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 137 contracte • 1.058.483.980,60 lei • 17,71 %

Repartizarea achizițiilor publice după tipul obiectului de achiziție (bunuri/lucrări/servicii) în semestrul I al anului 2024

Totodată, în perioada analizată au fost înregistrați următorii indicatori ai transparenței:

93,37 %	•Ponderea procedurilor cu publicare în BAP după numărul total de proceduri de achiziții publice desfășurate
11,11 %	•Ponderea procedurilor de achiziții publice anulate
92,32 %	•Ponderea achizițiilor publice desfășurate prin proceduri cu publicare în BAP în suma totală a contractelor
456.495,17 lei	•Valoarea medie a unui contract atribuit
4,14	•Numărul mediu de oferte depuse pentru o procedură de achiziție

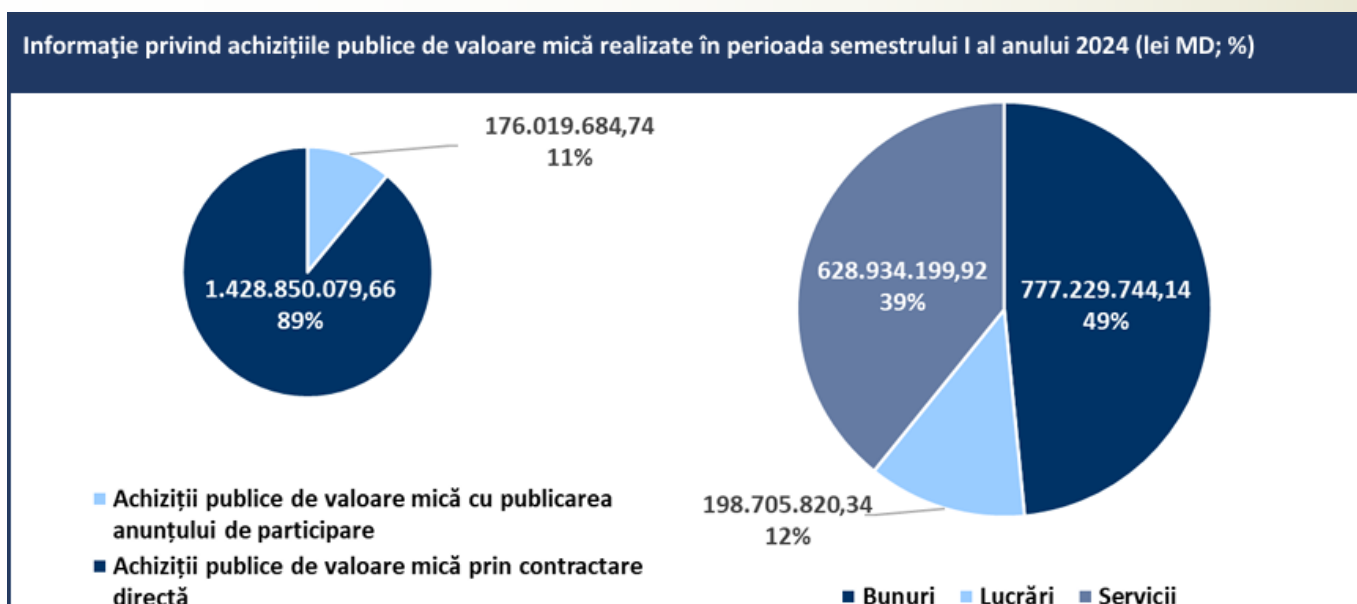
Potrivit aceluiași raport, în prima jumătate a anului curent, autoritățile contractante au realizat achiziții publice de valoare mică cu publicarea anunțului de participare în sumă de 176 019 684,74 lei:

Achiziții publice de valoare mică cu publicarea anunțului de participare		
176.019.684,74 lei		
Bunuri	Lucrări	Servicii
•104.891.338,88 lei	•29.289.823,48 lei	•41.838.522,38 lei
•59,59 %	•16,64 %	•23,77 %

Concomitent, autoritățile contractante au realizat achiziții publice de valoare mică prin contractare directă în sumă totală de 1 428 850 079,66 lei:

Achiziții publice de valoare mică prin contractare directă		
1.428.850.079,66 lei		
Bunuri	Lucrări	Servicii
•672.338.405,26 lei	•169.415.996,86 lei	•587.095.677,54 lei
•47,05 %	•11,86 %	•41,09 %

Astfel, în perioada semestrului I al anului 2024, autoritățile contractante au realizat achiziții publice de valoare mică în sumă de 1 604 869 764,40 lei.

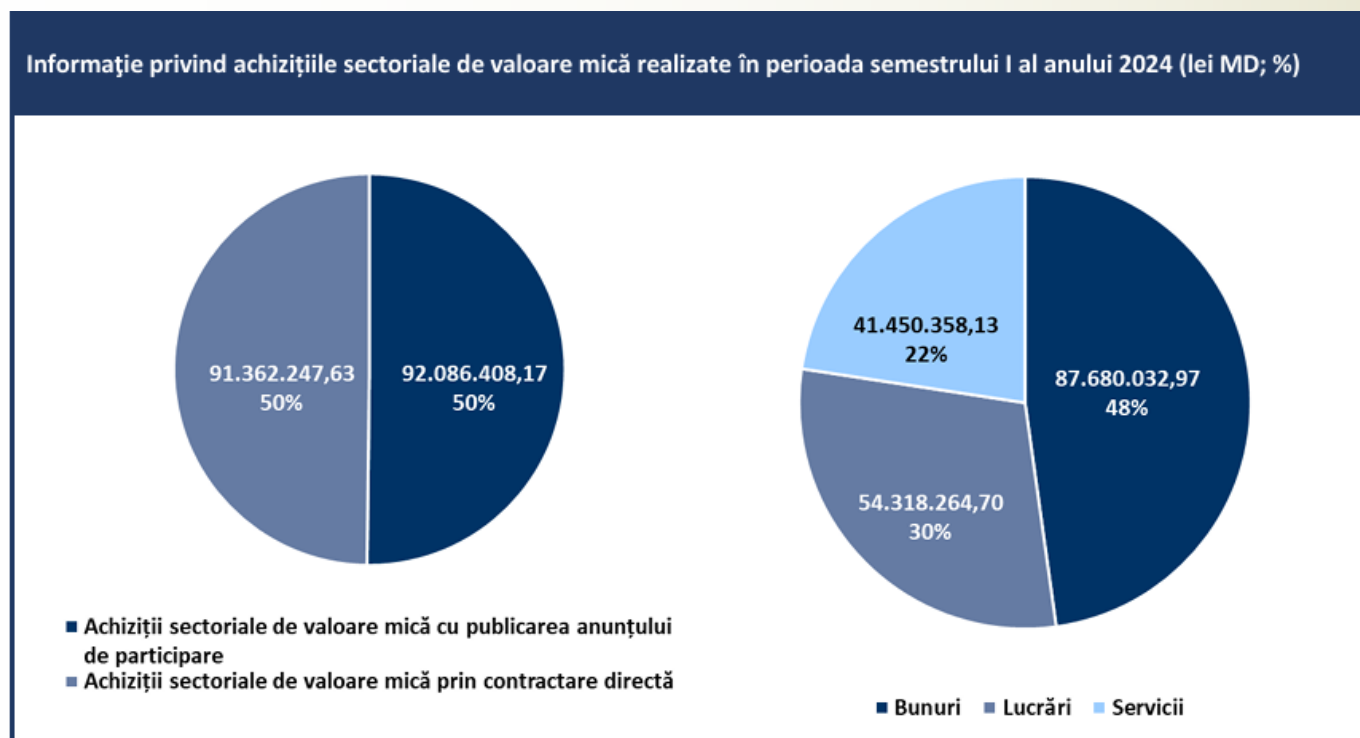
De asemenea, în perioada 01.01-30.06 din 2024 entitățile contractante au realizat achiziții sectoriale de valoare mică cu publicarea anunțului de participare în sumă totală de 92 086 408,17 lei:

Achiziții sectoriale de valoare mică cu publicarea anunțului de participare		
92.086.408,17 lei		
Bunuri •46.364.644,34 lei •50,35 %	Lucrări •34.919.623,07 lei •37,92 %	Servicii •10.802.140,76 lei •11,73 %

Concomitent, entitățile contractante au realizat achiziții sectoriale de valoare mică prin contractare directă în sumă totală de 91 362 247,63 lei:

Achiziții sectoriale de valoare mică prin contractare directă		
91.362.247,63 lei		
Bunuri •41.315.388,63 lei •45,22 %	Lucrări •19.398.641,63 lei •21,23 %	Servicii •30.648.217,37 lei •33,55 %

În total, în perioada semestrului I al anului 2024, entitățile contractante au realizat achiziții sectoriale de valoare mică în sumă de 183 448 655,80 lei.

Sursa: [Agenția Achiziții Publice](#)

CIRCA 13 MILIOANE DE LEI PENTRU SEMAFOARE INTELIGENTE LA NODUL RUTIER PE STR. ISMAIL

» **Direcția Generală Mobilitate Urbană (DGMU) și, implicit, Primăria mun. Chișinău, și-au propus să soluționeze problema nodului rutier din str. Ismail, fără a desfășura consultări publice sau studii de fezabilitate. În loc să găsească soluții pentru a fluidiza traficul, autoritățile vor să instaleze semafoare inteligente.**

De-a lungul anilor, nodul rutier de pe str. Ismail reprezintă o provocare pentru șoferi. Din cauza fluxului mare de mașini și complexității intersecțiilor, mereu se crează ambuteiaje la orice oră a zilei. De peste 20 de ani se caută

soluții pentru fluidizarea traficului rutier în această zonă. În viziunea experților, o soluție ar fi construcția unui nod rutier denivelat, ([noi.md](#)). Acum câțiva ani, se vorbea despre un studiu de preferezabilitate pentru reconstrucția nodului rutier Ismail – Calea Moșilor și Calea Basarabiei – Vadul lui Vodă, care urma a fi actualizat până în 2018, astfel ca proiectul să fie finanțat și implementat în 2019 – 2020 ([FLUIDIZAREA TRAFICULUI RUTIER ÎN MUNICIPIUL CHIȘINĂU, ACȚIUNI PLANIFICATE](#)). Nu regăsim soluții pentru această problemă în [Planul de Mobilitate Urbană Durabilă Chișinău 2030](#).

Mai nou, soluția adoptată de autoritățile municipale pentru nodul rutier din str. Ismail este instalarea semafoarelor inteligente în intersecțiile cu sens giratoriu. La data de 1 iulie

2024, DGMU a încheiat contractul de achiziție de lucrări de proiectare și construcție a obiectivelor semaforice la nodul rutier din str. Ismail, mun. Chișinău, cu compania „NetSistem” SRL, în rezultatul procedurii de licitație nr. ocds-b3wdp1-MD-1716977844170. Suma contractului este de 13 618 343,65 lei, cu TVA.

Potrivit anunțului de participare, obiectul licitației a fost alcătuit dintr-un singur lot, care conținea:

- 1 PROIECTAREA OBIECTIVELOR SEMAFORICE** la nodul rutier str. Ismail – str. Calea Moșilor – str. Calea Basarabiei – str. Varnița – str. Uzinelor – str. Vadul lui Vodă – str. Tudor Vladimirescu, mun. Chișinău – valoare estimativă de 1 634 450,00 lei, fără TVA;
- 2 CONSTRUCȚIA OBIECTIVELOR SEMAFORICE** la Nodul rutier str. Ismail – str. Calea Moșilor – str. Calea Basarabiei – str. Varnița – str. Uzinelor – str. Vadul lui Vodă – str. Tudor Vladimirescu, mun. Chișinău – valoare estimativă de 10 020 300,00 lei, fără TVA.

Autoritatea contractantă a lăsat în sarcina agentului economic obligațiile de proiectare, de obținere a avizelor și autorizațiilor necesare pentru finalizarea proiectului. Lucrările preconizate sunt următoarele:

- 1 CONSTRUCȚIA obiectivului semaforic** la intersecția str. T. Vladimirescu – Vadul lui Vodă – Uzinelor – Ismail, mun. Chișinău
- 2 CONSTRUCȚIA obiectului de semafoare** la intersecția str. Ismail – Varnița – Calea Basarabiei

- 3 CONSTRUCȚIA obiectului semaforic** la intersecția str. Calea Moșilor – Ismail, mun. Chișinău
- 4 CONSTRUCȚIA obiectului semaforic** la intersecția str. Varnița – Calea Basarabiei, mun. Chișinău
- 5 CONSTRUCȚIA obiectivului semaforic** „Trecerea Pietonală „Gara de Nord”
- 6 CONSTRUCȚIA obiectului semaforic** „Trecerea Pietonala „Vismos”, mun. Chișinău
- 7 CONSTRUCȚIA obiectului semaforic** „Trecerea pietonala SAC „Lukoil””, mun. Chișinău

Termenul stabilit de executare a contractului a fost de 6 luni, începând cu momentul înregistrării contractului. Având în vedere că a fost raportat cu data de 01 iulie 2024, termenul de executare expiră la finalul lunii decembrie.

De asemenea, termenul pentru construcția obiectivelor de semafoare la nodul rutier de pe st. Ismail a fost de 6 luni, începând cu momentul înregistrării contractului. Având în vedere că a fost raportat cu data de 1 iulie 2024, expiră la finalul lunii decembrie.

La data de 1 august 2024, a fost eliberat certificatul de urbanism cu nr. CU-0003563 cu destinația „Construirea obiectivelor semaforice amplasate pe nodul rutier str. Ismail-Calea Moșilor – Calea Basarabiei – str. Varnița – str. Uzinelor – str. vadul lui -Vodă – str. Tudor Vladimirescu” (info [aici](#)). Certificatul de urbanism ne-a fost pus la dispoziție la cerere de Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Amenajarea Teritoriului a mun. Chișinău. În anexe, vedem și planul de amplasare a obiectivului.

Continuarea analizei pe revizia.md

ELEVII CARE STUDIAZĂ VITICULTURA LA STĂUCENI URMAU SĂ PRIMEASCĂ UN TRACTOR NOU PENTRU LECȚIILE PRACTICE, DAR ACHIZIȚIA A EȘUAT DIN CAUZA ERORILOR TOLERATE DE GRUPUL DE LUCRU

» Achiziționarea unui tractor pentru lecțiile practice ale elevilor care studiază viticultura la Stăuceni a fost compromisă din cauza unor erori majore admise de grupul de lucru la organizarea licitației publice.

Inițial, grupul de lucru a stabilit factori de evaluare a ofertelor considerați de experți drept inexacti și interpretabili, apoi a „închis ochii” la mai multe necorespunderi ale parametrilor tehnici ai tractorului din oferta câștigătoare cu cei din caietul de sarcini. În consecință, s-a decis cumpărarea unui tractor cu funcționalități diferite de ceea ce căuta inițial instituția. Din cauza numeroaselor diferențe dintre parametrii tehnici solicitați și cei propuși de agentul economic, dar și a altor nereguli depistate, achiziția a fost anulată, iar asta face ca instituția de învățământ să înceapă anul școlar fără să aibă tractorul necesar pentru lucrările practice.

La 7 mai 2024 Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Stăuceni (CEVVC) a publicat [anunțul](#) cu privire la achiziționarea unui tractor cu utilaje, valoarea estimată fiind de 1 108 333 de lei fără TVA. Caietul de sarcini întocmit conținea specificații tehnice foarte exacte, fără prea mare marjă de alegere.

De exemplu: greutatea tractorului - 5200/5500 kg, lungime - 4450/4475 mm, lățime - 2090-2490 mm, garda la sol - 500/520 mm, înălțime maximă - 2850/2900 mm, dimensiunile roților din față - 340/85 R24, dimensiunile roților din spate 460/85 R34. Criteriul de atribuire a contractului a fost stabilit „cel mai bun raport calitate-preț”.

La concurs și-au depus ofertele doi agenți economici – „Agropiese TGR Grup” SRL și „Agrotrac Prim” SRL, care au propus tractoare la prețul de 1,05 mln de lei și 1,322 mln de lei cu TVA.

Nr	Denumirea participantului	Prețul ofertei
1	Agropiese TGR Grup SRL	1 050 000 MDL
2	AGROTRAC PRIM SRL	1 322 000 MDL

La 28 mai 2024 grupul de lucru a ales drept câștigătoare firma „Agropiese TGR Grup”, deși dimensiunile și unele specificații tehnice ale tractorului și utilajelor propuse erau altele decât cele obligatorii conform caietului de sarcini.

În decizia de atribuire a contractului, grupul de lucru a notat în total 16 devieri de la parametrii tehnici solicitați, însă în privința tuturor a apreciat drept „avantaj” sau „diferență nesemnificativă, care nu afectează calitatea”.

Investigația în întregime pe moldovacurată.md

ACHIZIȚIILE SUSPECTE: CUM DETS CENTRU ÎMPARTE MILIOANE ÎNTRE FIRMELE ALESE

» Într-o perioadă de cinci luni, Direcția Educație, Tineret și Sport Centru (DETS Centru) a distribuit circa 7,5 milioane de lei între 9 companii, într-un mod lipsit de transparență. Investigația noastră dezvăluie cum achizițiile publice au fost divizate și atribuite discreționar, ridicând suspiciuni serioase de corupție și gestionare ineficientă a fondurilor publice.

REGULI NOI PENTRU ACHIZIȚIILE DE VALOARE MICĂ

Începând cu data de 1 iulie 2023, a intrat în vigoare Regulamentul cu privire la achizițiile de valoare mică, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 870/2022. Acest regulament impune obligativitatea de publicare sau raportare a achizițiilor de valoare mică în sistemul MTender. Totodată, regulamentul introduce noi tipuri de achiziții – achizițiile directe – și majorează pragurile pentru achizițiile de valoare mică, inclusiv pentru cele realizate pe bază de factură fiscală.

Analiza achizițiilor efectuate de DETS Centru Ca urmare a analizei datelor disponibile în sistemul MTender privind achizițiile de valoare mică realizate în perioada iulie – decembrie 2023 de către Direcția Educație, Tineret și Sport Centru, constatăm că această autoritate contractantă a

raportat realizarea în perioada menționată, a [218 contracte de achiziție de valoare mică cu valoarea totală de 17,01 milioane lei \(inclusiv TVA\)](#).

Numărul considerabil de proceduri de achiziții de valoare mică realizate ridică suspiciuni rezonabile privind eficiența planificării și gestionării fondurilor publice, precum și suspiciuni de corupție în procesul de realizare a achizițiilor publice.

DISTRIBUȚIA CONTRACTELOR ȘI BENEFICIARIII FAVORIZAȚI

O examinare detaliată a procedurilor raportate de DETS Centru pentru perioada iulie – decembrie 2023 a relevat faptul că aproximativ 44% din suma totală de 17,01 milioane lei a fost distribuită prin contracte directe către 9 agenți economici. Fiecare dintre acești agenți economici a fost contractat de DETS Centru de la 3 la 8 ori, totalizând 43 de contracte de valoare mică. Valoarea totală a bunurilor, lucrărilor și serviciilor contractate de la acești agenți economici s-a ridicat la 7,58 milioane lei.

Beneficiarii principali ai acestor contracte de valoare mică sunt:

Nr. d/o	Agentul economic	Nr. contracte	Valoarea, lei, inclusiv TVA
1	Trust New SRL	8	1186273
2	Lis Company SRL	6	1115880
3	Ritm Cons SRL	6	1032120
4	Construct Tador SRL	4	917119
5	Set Servicii SRL	5	817942
6	Lisever Group SRL	3	717969
7	Gorodenco Cons SRL	3	618500
8	Pro Blizko Cons SRL	3	598500
9	Scorpan și Co SRL	5	580810
	Total	43	7585113

Monitorizarea în întregime pe parinte.md

EXPERTI ANTICORUPȚIE CONSTATĂ DEFICIENȚE ÎN PROCESUL DE ACHIZIȚII PUBLICE ȘI SOLICITĂ AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE, BENEFICIARI AI PROGRAMULUI SATUL EUROPEAN EXPRES, SĂ SE IMPLICE ÎN REMEDIEREA ACESTORA

» Autoritățile Publice Locale de nivelul I au deficiențe în procesul de planificare a achizițiilor, elaborarea planurilor anuale de achiziții și publicarea acestora pe paginile web ale instituțiilor.

Nereguli sunt atestate și în ceea ce privește respectarea termenelor de depunere a ofertelor, respectarea rigorilor legale privind evaluarea ofertelor acestora, desemnarea câștigătorilor și atribuirea contractelor. Totodată, sunt identificate lacune și la capitolul asigurarea monitorizării executării contractelor de achiziții, informarea publicului despre încheierea și realizarea lor. Acestea sunt doar câteva din constatările care se conțin în raportul de monitorizare elaborat de Asociația Presei Independente (API) și prezentat în cadrul unui eveniment public desfășurat la 10 septembrie 2024.

La începutul mesei rotunde, experta anticorupție, Mariana Kalughin, autoarea raportului, a prezentat [rezultatele monitorizării procedurilor de achiziții publice](#) desfășurate în cadrul Programului „Satul European/Satul European Expres”, în perioada 2023-2024. Ea a menționat că au fost monitorizate 65 de proceduri de achiziții/autorități contractante din 32 de raioane ale țării și mun. Chișinău, valoarea totală a acestora constituind peste 126 milioane de lei. „În cazul a 10 proceduri au fost depuse 14 contestații, dintre care una a fost retrasă, șapte respinse ca fiind neîntemeiate, iar șase admise cu dispunerea măsurilor de remediere. Voi mai menționa că doar 19 autorități contractante din 65 au pagină web, iar din acestea doar 6 au publicat planurile anuale de achiziții”, a specificat experta. Ea a mai adăugat: „În cazul a

31 de achiziții au câștigat ofertele aparent anormal de scăzute, unde contractele au fost încheiate cu operatori economici care au propus oferte sub 85% din valoarea lucrărilor calculate de autoritățile contractante”.

Acest ultim indicator reprezintă o atenționare suplimentară pentru instituțiile statului că lucrurile nu merg bine și se impun anumite măsuri, dar și o îngrijorare a ONG-urilor care monitorizează procesele de achiziții. „În mod real, astfel de cazuri nu sunt multe, dar în această monitorizare situația e alta. Este o atenționare pentru noi, un steguleț roșu, că ceva nu este în regulă. Pot fi mai multe explicații. Din intenție sau fără intenție, autoritatea contractantă poate subestima valoarea achiziției, care nu corespunde prețului real. Prin urmare, e normal ca operatorul economic să vină cu o ofertă anormal de scăzută. Dar poate fi și o intenție a autorității contractante de a favoriza un anumit operator economic. Oferta anormal de scăzută trebuie să aibă o justificare pe măsură, în caz contrar este o încălcare și va fi contestată”, a precizat Diana Ranga, economistă la IDIS Viitorul.

Raportul poate fi accesat pe api.md

COSTUL RECONSTRUCȚIEI LACULUI DE ACUMULARE „VALEA MORILOR”, MAJORAT AN DE AN DIN CAUZA TERGIVERSĂRII TERMENULUI DE EXECUTARE AL LUCRĂRILOR

» Curățarea albiei râului Bâc este o promisiune „cu barbă”, făcută de către autorități în mai multe rânduri. Încă în 2014, fostul primar al mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă, a început lucrările de curățare a albiei râului Bâc pe un segment care era afectat de inundații. An de an se fac ajustări la buget și realocări din bani publici, dar problema rămâne nerezolvată. Experții spun că tergiversările sunt înregistrate deoarece autoritățile nu gestionează eficient banii publici.

LUCRĂRILE DE CURĂȚARE A ALBIEI RÂULUI BÂC, TERMINATE ÎN 5 ANI, ÎN LOC DE 22 DE LUNI

În luna mai 2023, Consiliul Municipal Chișinău a votat Proiectul de reabilitare a râului Bâc, în valoare de 240 de milioane de lei, dintre care 80 de milioane de lei proveneau dintr-un grant european. Atunci autoritățile anunțau că albia râului Bâc va fi curățată și reabilitată în cadrul unui proiect finanțat de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Primăria municipiului Chișinău informa atunci că împreună

cu BERD au semnat un acord de împrumut și unul de grant în valoare totală de 12 milioane de euro. Bani erau alocați pentru implementarea proiectului de reabilitare a râului Bâc și protecție împotriva inundațiilor din capitală.

„Un proiect extraordinar pentru Chișinău. Este vorba despre soluții naturale pentru reabilitarea albiei râului Bâc și aceste soluții vin în primul rând să amenajeze, să curețe albia. Este un proiect mult așteptat de toți noi, cu studii, analize profunde a situații în teren, cu experți din țară și

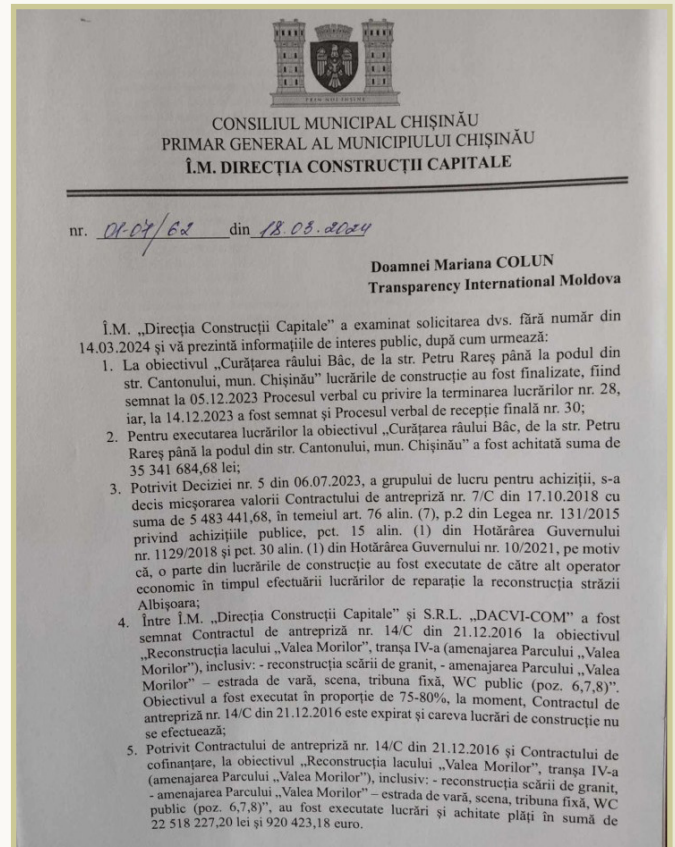
de peste hotare. Este un grant foarte important, în valoare de 50% din suma totală a creditului, care iarăși este la condiții foarte avantajoase pentru Republica Moldova și pentru municipiul Chișinău”, a declarat atunci primarul capitalei Ivan Ceban.

În iulie 2023, grupul de lucru pentru achiziții a decis micșorarea valorii contractului cu 5.483.441 de lei, pe motiv că o parte dintre lucrările de construcție au fost executate de către un alt operator economic în timpul efectuării lucrărilor de reconstrucție a străzii Albișoara.

ALBIA RÂULUI BÂC, „INUNDATĂ” DE PROMISIUNI

Curățarea albiei râului Bâc este o promisiune „cu barbă”, făcută de către autorități în mai multe rânduri. Încă în 2014, fostul primar al mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă, a început lucrările de curățare a albiei râului Bâc pe un segment care era afectat de inundații. Patru ani mai târziu, în 2018, autoritățile au încheiat un contract, în mărime de 34,1 milioane de lei, și un termen de execuție de 22 de luni cu Societatea pe Acțiuni „FERARU-S”, care timp de 22 de luni s-a angajat să execute lucrări de curățare a albiei râului Bâc pe segmentul aflat între str. Petru Rareș și podul din str. Cantonului. Doi ani mai târziu, lucrările nu doar că nu au fost terminate, dar s-a constatat că antreprenorul mai are nevoie de resurse financiare pentru a le finaliza. Astfel, în iulie 2020, a fost încheiat un acord de ajustare cu 1.370.030 de lei și prelungirea termenului de valabilitate a contractului până la 31.12.2023.

Pe 23 februarie 2022 a avut loc o nouă ajustare la inflație a valorii contractului cu 2.818.102 lei, iar pe 27 februarie 2023, o a treia ajustare, cu 3.379.280 de lei. Într-un răspuns al Direcției Construcții Capitale, administratorul interimar al întreprinderii a precizat că lucrările au fost finalizate, în decembrie 2023, fiind semnate procesul-verbal cu privire la terminarea lucrărilor și procesul-verbal de recepție finală. Pentru executarea obiectivului a fost achitată suma de 35.341.684 de lei.

„DACĂ NU SUNT SURSELE FINANCIARE DESTINATE ACHIZIȚIEI, CONTRACTUL NU VA FI ÎNREGISTRAT ȘI FINANȚAT”

Expertul independent în achiziții publice, Serghei Merjan, subliniază că, potrivit legii, contractele de achiziții publice se încheie conform procedurilor de achiziție publică, pentru întreaga sumă atribuită unei achiziții pe an, în temeiul planului de achiziție și în limita alocațiilor aprobate.

„O precondiție pentru planificarea contractului de achiziții este existența surselor financiare sau a dovezii alocării acestora. Contractele semnate de către instituțiile publice, finanțate din bugetul public național, se înregistrează la oficiile teritoriale ale Trezoreriei de Stat, și respectiv, dacă nu sunt sursele financiare destinate achiziției, în special pentru investiții capitale, contractul nu va fi înregistrat și finanțat, până la rectificarea bugetului”, explică expertul.

Articolul în întregime poate fi citit pe moldovacurata.md

ALA REVENCO:

SUME TOT MAI MARI DE BANI PUBLICI SUNT UTILIZATE ÎN CONDIȚII DE LIPSĂ DE CONCURENȚĂ ȘI CU O TRANSPARENȚĂ FOARTE REDUSĂ

««« [CONTINUARE DIN PAG. 1](#)

Directoarea „Părinți Solidari” a mai amintit, cu referire la raportul Curții de Conturi pentru anii 2020/2021, despre riscurile de atunci care planau asupra achizițiilor de valoare mică. S-a constatat că fiind ambiguu și incomplet cadrul normativ aplicabil AVM-urilor, care facilita utilizarea netransparentă și ineficientă a banilor publici. De asemenea, nu era posibilă monitorizarea achizițiilor publice în ansamblu, o parte dintre autorități nici nu au raportat AVM la Agenția Achiziții Publice, iar transparența cheltuirii banilor publici prin astfel de proceduri nu era asigurată. Lipsa sancțiunilor aplicabile pentru încălcarea legislației privind achizițiile publice de valoare mică a creat spații de toleranță pentru abuzurile autorităților contractante, care au continuat să divizeze achizițiile publice pentru a desfășura cât mai multe achiziții de valoare mică.

„Nu sunt prea mari diferențe față de situația actuală. Majoritatea riscurilor enumerate de către Curtea de Conturi în 2021 sunt actuale și astăzi. Faptul că a fost aprobat un nou regulament nu a schimbat cardinal situația”, susține Ala Revenco, după ce asociația a analizat practicile de organizare și raportare a AVM-urilor, în perioada iulie 2023 - iunie 2024, de către cele șase direcții de educație din municipiul Chișinău.

Astfel, la un an de la adoptarea noului regulament, Direcția generală educație a mun. Chișinău a raportat drept realizate 162 de proceduri de achiziții publice de valoare mică, de circa 14,7 milioane lei, dintre care 159 s-au făcut prin facturi de plată și contracte directe, care presupune un nivel scăzut de transparență

Ala REVENCO,
directoare executivă A.O. „Părinți Solidari”

și lipsă de concurență. Doar 3 proceduri au fost publicate pe MTender, de 760 mii lei. Cumulativ, cele 6 direcții de educație (Direcția generală, Centru, Botanica, Râșcani, Buiucani și Ciocana) au raportat că au efectuat 1437 de proceduri de achiziții publice de valoare mică de aproape 79,76 milioane lei (suma nu include TVA). Dintre acestea, doar 21 de proceduri (1,5%), de aproape 2,85 milioane lei, au fost realizate prin MTender.

Analizând AVM-urile din sectorul educațional al mun. Chișinău, A.O. „Părinți Solidari” a constatat o planificare defectuoasă a acestora prin neincluderea în planurile anuale de achiziție ale direcțiilor. Deficiențele de planificare sunt confirmate și de fragmentarea procurărilor, astfel că circa 40% din ele au avut valoarea de până la 5 mii de lei, existând chiar și achiziții cu valoarea sub 10 lei. S-a mai constatat încălcări precum divizarea achizițiilor, neraportarea sau raportarea incompletă a acestora, favoritismul și lipsa transparenței la acordarea contractelor directe, imperfecțiuni ale cadrului de reglementare, lipsa sancțiunilor pentru încălcarea legislației privind achizițiile publice de valoare mică etc..